Ч. 215 (14.112). Львів, серда 14. серпня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Комунікат.

В доповненні до нашого комунікату з вчорашнього дня повідомляємо, що українським кандидатом *в окрузі ч. 77. Сянік—Лісько, Коросно* є п. *СОЛОВІЙ ВОЛОДИМИР*, зем. власник з ліського повіту.

У Львові, дня 13. серпня 1935. р.

Президія УНДО.

До Берези Картуської.

Дня 7. серпня в день поліція арештувала в Луцьку начальника відділу „Народньої Торговлі" Івана Мацика й того самого дня відправила його до Берези Картуської. Одночасно відправлено тудиж арештованого у Львові начальника відділу „Маслосоюзу" в Луцьку Романа Клоса, а також випущених із луцької слідчої вязниці Прокопа Пилипюка й Корнелюка з Киверець та Миколу Скопюка з Луцька.

Італійсько-британський союз на шкоду Абісинії?

Ревеляції „Ню-Йорк Геральду"

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: „Ню-Йорк Геральд" подає в учорашнім паризькім виданні ревеляції про здогадний італійсько-британський договір з 1925. В. Британія мала би погодитись на виключний економічний вплив Італії у південно-західній Абісинії та підтримати плян будови італійської залізниці з Еритеї через Абісинію до Сомалі. Взаміну Італія зобовязувалася в цім договорі підтримати британські інтереси над озером Тана. Аґенція Райтера заявляє, що такого договору нема, але в дійсности в тім часі британський і італійський уряд обмінялися нотами, що мали на меті такий договір. Льондон і Рим переслали тоді теж ноти до Парижа, де були вдоволені, з того, що цей проект не мав успіху. Абісинія спокійно жалувалась у Женеві, та скарга Абісії не дала висліду. Варт застановитись, чи тепер підчас париських переговорів не відновлять італійсько-британської спроби з 1925. р.

Вбивство ґен. Наґати віщує перемогу радикальних елементів в японській армії.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Щоденник „Азагі" підкреслює, що замах на ґен. Наґату матиме необчислені наслідки. Ґен. Нагата, підтримуючи політику мін. війни Гаяші, перевів у липні ц. р. основні зміни між старшинським персоналем. Метою тих змін була уніфікація контролі в армії та скріплення дисципліни. Тут загально переконані, що замах скріпить становище мін. Гаяші та влекшить йому перевести уніфікацію армії.

ДИМІСІЯ МІН. ГАЯШІ?

ТОКІО. 13. 8. ПАТ. Питання, чи мін. Гаяші зложить димісію з причини вбивства Нагати є тепер предметом загального зацікавлення. Міродатні кола твердять, що згідно з опінією кабінету і міністерства військових справ мін. Гаяші тепер ніяк не уступить перед радикальними елементами. Мін. Гаяші мав учора розмову з прем. Окадою, завтра предложить справоздання цісареві. Здогадуються, що він передасть свою теку до розпорядження цісаря, але коли цісар схоче, залишиться на своїм становищі.

ХВИЛЮВАННЯ В КИТАЮ.

ПЕКІН, 13. 8. ПАТ. Вістка про замах на ґен. Наґату, близького співробітника міністра війни Гаяші, викликала в китайських політичних колах величезне враження. На думку тих кол, замах є новим доказом настроювання армії. Уступлення мін. Гаяші свідчило би про нову перемогу радикальних елементів у японськім старшинськім корпусі, головно у квантунґській армії. Побоюються, що скоро для північного Китаю зачнеться нова дуже невідрадна доба.

Конференція німецьких єпископів не виступить безпосередньо проти уряду.

БЕРЛІН, 13. 8. ПАТ. Дожидають тут з великим зацікавленням заповідженої на 19—23. ц. м. щорічної конференції німецьких католицьких єпископів, що відбудеться під проводом бреслявського єпископа кардинала д-ра Бертрама. Про цю конференцію згадували вже нераз у звязку з боротьбою, яку виповіли державні міродайні чинники „політичному католицизмові". Політичні кола здогадуються, що постанови конференції єпископів не будуть спрямовані просто проти останніх урядових і адміністраційних розпорядків. Єпископи, не полемізуючи, мають завізвати вірних до ще суцільнішої оборони проголошуваних римо-католицькою церквою засад та водночас підкреслити обовязки кожного громадянина супроти держави.

Франція маніфестує проти декретів Ляваля.

ПАРИЖ. 13. 8. ПАТ. В неділю на терені цілого краю відбулися численні маніфестації проти господарських декретів. Маніфестації зорґанізували орґанізації колишніх комбатантів. Маніфестації, до яких у багатьох випадках прилучилися професійні орґанізації, відбулися у повнім спокою і ладі.

В Марсилії „Комітет для порозуміння", де зґрупувалися всі орґанізації колишніх комбатантів, зробив віче, після чого уладив похід по місті. Така сама маніфестація була в Нант, де ухвалили протестаційну резолюцію проти декретів. В тій маніфестації не взяла участи орґанізація національної унії колишніх комбатантів. У Шартр у маніфестаціях узяв участь міністер Ріволе, голова національної конфедерації колишніх комбатантів. Ця маніфестація покінчилася резолюцією, що домагалася, щоб перед речинцем скликати парлямент та уневажнити всі урядові декрети щодо колишніх комбатантів і жертв війни.

В Ліль професійні союзи працівників трамваїв, автобусів і електрівні оголосили вчора вполудне на знак протесту демонстраційний 15-хвилинний страйк. У заповідженій годині міські трамваї й автобуси стенули. Маніфестація відбулася без інцидентів.

Країна без безробітних.

Швеція має тільки 13 тис. безробітних.

СТОКГОЛЬМ, 13. 8. ПАТ. Міністр суспільних справ Меллер виголосив у Мальме промову, в якій заявив, що безробіття у Швеції є тепер менше як денебудь. 31. липня ц. р. у цілій Швеції було 43 тисячі безробітних, та й то з них тільки 13 тисяч не має ніякої праці, бо решта частинно працює при державних роботах.

—o—

НАШЕ СЕЛЯНСТВО І ВИБОРИ.

Львів, 13. VIII. 1935.

Приглядаючись глибше нашому життю, ми відкриваємо в його проявах одно доволі прикре явище, а саме, стверджуємо на основі численних фактів, що українська інтеліґенція під неодним оглядом стоїть нижче від нашого селянства. Зокрема впадає це в вічі тоді, коли приглядаємося проявам національної консолідації та розуміння громадських і національних потреб хвилі. Нашу інтеліґенцію зчаста огортає апатія, а з неї випливає легковаження пильних і пекучих національних справ, недоцінювання ваги солідарности й дисципліни в національному житті. Зате в селянстві ці явища ріжні. Там не тільки розум, але й здоровий національний гін самозбереження реґулює вчинки і поставу селянства в позитивному для добра національної справи напрямі.

Ось хочби і нині при виборах до сойму селянин на вічу як не спитає, то подумає, чуючи промови за участю у виборах або за бойкотом, чому на верхах, серед провідної верстви нашого народу нема єдности, однодумности у такій простій, нескомплікованій справі. А їх, селян, кличуть промовці до масової участи у виборах чи до абстиненції, до карности, до виказання політичної зрілости та національної зорганізованости і здисциплінованости. Говорять йому про ті чесноти громадянина на кожному кроці, не тільки при виборах, і пишуть про це в книжках та ґазетах щодня. Хотілось би, щоби бодай раз наша інтеліґенція застановилась над незручністю свого положення у відношенні до народніх мас та з того погляду розглянула свої постанови, партійні і гурткові гасла. Ще інша річ кидається в вічі селянинові. Недавно тільки-що закінчились вибори до орґанів самоуправи. Ніяка українська партія не пропаґувала бойкоту цих виборів, а навпаки, менше чи більше активно помагала у тій виборчій акції: друкувала та пояснювала виборчі реґуляміни, вміщувала статті на виборчі теми. А нині... якась незрозуміла та нагла зміна, зявилось слово абстиненція. І не може з дива вийти розумний селянин, чому треба бойкотувати саме соймові вибори. Для кожного бож ясно, що чейже соймові вибори є начеб завершенням самоуправної будівлі, що політичний та національний характер цих соймових виборів без порівнання значно більший, ніж його мають вибори до орґанів самоуправи. А проте за волосного радного треба боротись, а за посла до сойму ні. Коли скажуть селянинові: тяжка для нас виборча ординація до сойму, то для селянина це ніякий арґумент. Селянин чи міщанин бачив уже виборчі реґуляміни до територіяльної самоуправи та слушно думає, що вони не були кращі. Бож там із більшости зроблено меншість і то вже при виборах війтів — це хіба неабияка штука.

Читає селянин, а то й чує на зборах таке: йдуть у світі цікаві зміни у збірній психіці народів. Йдуть такі рухи, як фашизм або гітлеризм. Чого доконав фашизм, пригадайте недавню цікаву статтю на цю тему в „Ділі" під наголовком „Італія очима чехословацьких журналістів". Наведемо з тієї статті лише такі рядки: „Ні один нарід в Европі не був такий зрілий до цілковитого розкладу й анархії, як „ліберальні" італійці з 1918—22 років. А нині? На всіх італійських касарнях видніють написи: вірити, слухати, боротися! Але ці гасла обовязують нині в Італії кожного, а не лише вояка. Треба було спершу навчити італійців тих трьох основних чеснот, без яких не може іствувати ніякий державний лад, бо нарід, що їх не визнає, є призначений на загибіль". Мусоліні цього доконав і тепер „безмежна активність цілого

45-ти міліонового народу, мобілізація й організація всіх народніх сил робить враження чогось незвичайного, майже надприродного".

У нас пробували прищепити ідеї фашизму або гітлеризму, але ті, що це робили, самі не зрозуміли істоти цих рухів. І в результаті — вийшла карикатура. Бо чужого живцем на рідний ґрунт перещіплювати не можна.

Від чужих можна вчитися тільки про вагу та ціну національної консолідації та витягати з тої науки відповідні практичні висновки для себе. Тому сліпим наслідуванням до нічого довести не можна. Нашим доморослим „фашистам" очевидно не вдасться збаламутити селянина ніякими викрутами і щодо участи в виборах, бож стільки разів він бачив, який характер і саме суто-національної боротьби все мали вибори до сойму на Гал. Землі, починаючи від памятних виборів 1922 р. Знає селянин і про те, як дивляться на умандатоване представництво, яке значіння надають саме йому всі культурні народи Европи, особливо ті, що лишились вірними парляментарній демократії. Але навіть і ті, що скасували у себе парляментаризм, зробили це — як вони твердять — для витворення більшого авторитету національного проводу.

Бачить селянин, як у цілому світі серед ріжних народів в цей чи інший спосіб відбувається процес тіснішого їх національного обеднання, як організуються та мобілізуються національні сили і як в наслідок цього зростає непомірно активність цих народів, розбуджується воля до сили і слави. А ці ж народи — державні, вільні, великі. І думка повертає до свого власного, недержавного, розірваного на куски народу. Оскількиж більше треба цієї національної єдности, зорганізованости та здисциплінованости саме нам, українцям. А замісць цього — пропаганда розбиття, погорда до самої засади організації народніх сил і призирливе відношення до виборчої акції.

На всіх зборах, у читальні „Просвіти", в кооперативі, в кружку „Сільського Господаря", на політичних вічах — всюди видить селянин, що голосуванням установляють, по чиїй стороні більшість, бож меншість має підчинитись більшости. Але для наших деяких „діячів" це хіба не істнує і їх не обовязує.

Та наше селянство має, як сказано, здоровий розум і вміє відріжнити полову від чистого зерна. Воно своєю масовою участю в виборах ще раз докаже свій природний національний гін до реального трактування національних подій і фактів та виявить незломну волю в змаганні до національної солідарности та дисципліни.

ЗАТОЧЕНЦІ.

(ДИСКУСІЙНА СТАТТЯ).

В останніх числах „Діла" поміщена була коротка й незамітна новинка слідуючого змісту: „Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10." — Витаючи з признанням цей перший, здається, почин нашого найстаршого просвітнього Товариства, який вказує на те, що край починає врешті цікавитися долею і культурним розвоєм нашої — що так скажу — „найближчої нам еміґрації" себто наших „заточенців" — галичан, розсипаних по цілій центральній та західній Польщі, хотів би я поділитися з нашим громадянством деякими поміченнями й увагами на тему положення й потреб наших заточенців.

Наше громадянство, на жаль, не здає собі з того справи, яке велике число українців із Галичини, Волині й Полісся — для „куска хліба" переселюється на захід, займаючи ріжні державні й приватні становища на землях етнографічної Польщі. Учителі й урядовці, інтеліґенти з т. зв. „незалежних професій", ремісники й всякого роду „фахівці", нижчі службовці й домашня прислуга — майже всі звання (хіба крім священиків) надибаєте ви серед наших заточенців, по всіх майже містах Польщі, а також по містечках і селах. На жаль, ствердити треба, що велика більшість із них (між якими є поважний відсоток інтеліґентів, вихованців шкіл „Рідної Школи" та інших українських гімназій) не піддтримує майже ніякого культурного звязку з краєм. Мої особисті помічення й обчислення виказують, що яких 90% наших заточенців не читає ніякої української преси, ледве 40 до 50% заточенців виїздить на відпустку в свої рідні сторони. Нічого дивного, що діти наших заточенців ледве в 50% володіють українською мовою у слові, а відсоток дітей заточенців, які пишуть і читають поправно по українськи, мінімальний. Цифри ці торкаються виключно т. зв. „інтеліґентів" — бо діти заточенців з нижчих суспільних сфер винародовлюється майже без винятків.

А всеж до такого марнування нашого людського матеріялу ми не сміємо допустити, найвища пора призадуматися над тим, як можна би цьому протиділати. Слід зазначити, що поза Краковом та Варшавою наші заточенці не мають ніяких культурно-освітніх товариств ні організацій (студентські товариства в університетських містах не виходять тут у рахубу). Під тим оглядом треба признати, що т. зв. „петлюрівська" еміґрація стоїть куди вище від наших заточенців-галичан: майже в кожному місті, де скупчується поважніше число еміґрантів-придніпрянців, істнують філії т. зв. „центрального комітету" еміґрантів. Крім того у всіх майже містах б. конгресівки є православні церкви, коло яких гуртується частинно й українське православне населення. На сором нам треба признати, що заточенці-галичани проявляють серед чужого окруження надто мало гарту національного духа, а куди більше „заячесердя", яке межує часом з безхарактерністю. Бо як інакше назвати ось-такі автентичні факти: в місті Р. всі, без винятку, українці-заточенці (а є їх в тому місті кільканацять інтеліґентів) стрічаючися на вулиці — розмовляють між собою мовою наших сусідів, мовляв: „а нуж би хтось підслухав"! У селі Н. повіту л-ського живе учитель-українець, якого жінка теж українка. Мають троє дітей в шкільному віці, але ні-одно з тих дітей ні словечка не розуміє по українськи...

Найвища пора почати в тім напрямі протиакцію: ратувати, що ще можна перед неминучим винародовленням. На мою скромну думку працю треба би зорганізувати менш-більш так:

1) **Комітет культурної опіки над заточенцями** повинен негайно повстати — з осідком у Львові та з експозитурами в інших більших містах. У склад комітету входили би представники наших центральних освітніх установ, як „Просвіта", „Рідна Школа", делеґати нашої церковної влади, евентуально релігійних товариств, видавництв і т. д. Завданням комітету було би а) перевести статистику наших заточенців, зібрати адреси, відтак — б) в дорозі спеціяльної анкети — зібрати відомости із найважніших осередків та бажання заточенців і в) обговорити і зорганізувати поміч культурно-освітну для заточенців і їх дітей. Поміч та простягалась би на такі ділянки:

2) **Церковна опіка.** Відомо, яке велике значіння має греко-кат. церква, зокрема на еміґрації. Наскільки нам відомо, окремі греко-кат. парохії є зорганізовані тільки в Кракові (церква св. Норберта) та у Варшаві (церква ОО. Василіян при вул. Медовій) та частинно в Любліні (церква св. Йосафата при вул. Зеленій). В деяких містах (Познань, Лодзь) наші заточенці мають змогу користати з Богослужень, які відправляють греко-кат. військові духовні для жовнірів. Піддаємо під увагу нашої духовної власти, чи не можна би подбати про те, щоби час до часу один з наших священиків обїздив по черзі всі більші міста в Польщі для заспокоєння релігійних потреб наших заточенців, подібно, як це в останніх літах робив військовий капелян о. д-р Кладочний. Очевидно поїздки такі вдались би щойно по попереднім порозумінні з дотичними осередками (листування, оповіщення в часописах і т. п.).

3) **Культурно-освітна праця** мусіла би обмежитися до більших осередків міських і могла би обняти: а) курси чи приватні лекції української мови для дітей і молоді, дитячі вакаційні садки, б) мандрівні бібліотеки — для старших і для молоді, в) поміч в улаштовуванні народніх свят як н. пр. в роковини Шевченка, на св. Миколая і т. п. Врешті слід би подумати про окрему установу, призначену виключно для заточенців з заходу, яка могла би носити назву:

4) **Вакаційна Оселя для заточенців та їх дітей.** Орґанізація такої оселі могла би взяти за зразок „Учительську Оселю" у Ворохті та „дитячу оселю" на Остодорі, тільки пристосовану до потреб та обставин заточенців. Мусіла би вона бути зорганізована так, щоби могли там найти приміщення діти і молодь обох полів, а також батьки і то один — або на бажання — і два літні місяці. Крім прогульок і відпочинку треба би спеціяльну увагу звернути на розмови для дітей, що слабо знають українську мову. З уваги на віддаль і кошт подорожі треба би примістити цю оселю радше десь недалеко Перемишля, або в Стрийщині (околиця Підлютого чи Ворохти з оглядів комунікаційних менше пригожі). Спеціяльної орґанізації вимагає переїзд дітвори з дальших околиць. При тім як приклад повинна нам служити акція висилки польських дітей Німеччини на ферії в Польщу, про яку читаємо в польській пресі.

Скаже може хто, що число наших заточенців у західній і центральній Польщі є таке велике, що дійсно заслуговує на те, щоби ціла суспільність занялася їх долею і повела акцію для ратування їх та їх дітей перед винародовленням. На жаль автор цих рядків не розпоряджає точними цифровими матеріялами. Одначе як довголітній заточенець — побуваючи довше чи коротше в кількох більших та менших містах центральної Польщі — мав я нагоду переконатися, що число наших заточенців є вже під цю пору поважне і постійно зростає. Найкращим доказом є хоч би такі прояви активности наших заточенців, як н. пр. дитячий садок у Торуні або дитяче свято св. Миколая і „свячене" в Любліні, про що були згадки в часописах.

Облави на „вовченят" у Совітах.

НЮ-ЙОРК, 26-го липня. (Вл. кор.). — „Я ніколи не думав, щоб комуністи могли так низько впасти і стати такими звірами, щоб виловлювати голодних людей, пакувати їх на вантажні авта та залізничі поїзди й вивозити на пустарі в надії, що вони там погинуть з голоду" — пише в 16-тій статті Фред Біл. — „А чейже це була їх правильна тактика. Я сам був свідком, як безборонних чоловіків і жінок кидали на вантажні авта, як кидається мішки збіжа. Саме тоді рішився я зірвати із бандою Сталіна і вернутися в капіталістичний світ, не зважаючи на те, що станеться зі мною, коли я засуджений на 20 літ вязниці". Дальше йдуть такі замітки Біла в скороченні: Сталінські поплечники вивозили голодних, головно дітей, якнайскорше саме тоді, коли був заповіджений приїзд чужинних туристів для відвідин. За годину прибували чужинці, оглядали ославлені промислові заводи в Харкові, зїли добрий обід і слухали промов, що нема кращого ладу для робітників, як совітський!

Коли бідних вивезли на поля, то не всі там гинули. Деякі вертались назад у місто і розповідали нам, чужинним робітникам, як вони назад вертались. Один такий хлопець тричі втікав та оповідав Білові, як він це робив. Він казав, що старші і найслабші мусіли гинути, але деякі дорослі діти навчились ошукувати совітську владу. Оцей згаданий хлопець, наприклад, усе носив кошик так, начеб він кудись то йшов за ділом і його шпиги з ҐПУ не зачіпали. А цей хлопець був типовий. Великі стада таких дітей волочились по вулицях. Вони не знають, чиї вони діти, бо їх батьки погинули або розбіглися. Большевики оповідають, що це ще воєнні діти. Тимчасом це не правда, бо війна вже давно минула, а оці „безприютні" чи „вовченята" мають ледви кільканацять літ. Вони не знають кращої долі, бо родилися вже за совітської влади, але цю владу ненавидять нарівні зі старшими, котрі памятають ліпші часи.

Великі маневри анґлійської армії.

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Вчора почалися великі військові маневри, яких в Анґлії від ряду літ уже не улаштовували. Війська концентруються у смузі, що обіймає частину графств Суссекс, Гемпшір і Вільшір. Маневри триватимуть 6 тижнів з участю 50 тисяч старшин і вояків, кількох полків кавалерії, більш як 200 танків, артилерії та безлічі панцирних авт.

Будова 6 летунських баз.

ВАШИНҐТОН, 13. 8. ПАТ. Президент Рузвельт підписав декрет, що уповажнює зачинати будову військових летунських баз для охорони Аляски та південного пограниччя Зл. Держав.

Як господарять москвофіли.

ЧОМУ ВПАЛА „ЗАЩИТА ЗЕМЛІ“?

V.

В звязку з крізою з початком 1932. р. за почином директора Солука відбувся „економічеський зізд“ всіляких, навіть поборюючих себе взаїмно москвофільських груп. Той зізд мав поверху також і політичну закраску. Делеґація того зізду ходила до воєвідства. Був обіцяний кредит для „З. З.“ — на перший раз 50.000 зол. Велика радість серед москвофільських проводирів! Контрольна комісія під проводом Мирона Заяця переводить, як звичайно перед Загальними Зборами членів, дуже докладний шконтр усього діловодства „З. З.“ та дає директиви, як зіставити біланс за 1931. рік.

На Загальних Зборах, котрі відбулися в травні 1932. р., були присутні також два ревізори „Р. Рев. Союзу“, а саме Ганасевич і Плешкевич, котрі уважно слідкували за ходом нарад та брали живу участь у дискусії. Ті два ревізори були присутні на тих Заг. Зборах також і тоді, коли Заг. Збори приняли до відома звідомлення дирекції за 1931. р. та на внесення Мирона Заяця, як предсідника контр. комісії, ухвалили дирекції абсолюторію власне за 1931. рік. Колиж пізніше обіцяний кредит залишився лиш обіцянкою, тоді „верховоди“ обмили чим скорше руки від „економіческого зізду“ і все невдоволення за той зізд скинули на Солука.

VI.

Через відмову кредиту „З. З.“ опинилася в іще скрутнішому положенні. Тоді Мирон Заяць, предс. „Р. Р. Союзу“ і контр. комісії „З. З.“ (в одній особі), зарядив (у липні 1932.) ревізію в „З. З.“ і до неї вислав двох ревізорів: власне К. Ганусевича і Ю. Плешкевича. Ті два ревізори перевели ревізію в днях 14.—27. липня 1932. дуже тенденційно й опираючись на тій ревізії, вони разом з Мироном Заяцем крикнули, що дирекція зруйнувала „Защиту Землі“.

По думці переведеної ревізії пішли також і дисциплінарні доходження проти дирекції. Ті доходження переводила комісія, в котрої склад входили: Осип Денисюк, б. директор „Русского Торгового Дома“ і „Дністросяну“ (оба вже трупи), Михайло Марко, редактор газети „Земля і Воля“ і Михайло Цебринський, журналіст і директор канцелярії Т-ва ім. Качковського. Вслід за доходженнями дисциплінарної комісії завішено в урядуванню дня 2. вересня 1932., а рішенням Надзірної Ради з дня 12. вересня 1932. усунену дирекцію (а також і деяких інших „неблагонадьожних“ членів) виключено навіть з членів кооперативи „З. З.“ Рішення про виключення б. директорів з членів кооперативи доручено виключеним порученими письмами дня 16. вересня 1932, себто день перед Заг. Зборами „З. З.“ А для безпеки, щоб виключені не вірвались часом силою на ті Заг. Збори, аранжери їх постаралися про асистенцію поліції на час Зборів.

VII.

На підставі звідомлення з тої тенденційної ревізії, переведеної Ганасевичем і Плешкевичем та рішення дисциплінарної комісії посипались на усунену дирекцію донесення до прокуратури. Ті донесення писав і „Русскій Ревіз. Союз“ і ем. судця Н. Третяк (котрого на Загальних Зборах „З. З.“ 17. вересня 1932. р. вибрано до Надз. Ради тої кооперативи і рівночасно предсідником Надз. Ради). Нова дирекція „З. З.“, котра стояла всеціло під впливом Н. Третяка (як урядуючого голови Надз. Ради), разом з тим останнім не полагоджувала майже справ „З. З.“, а інтересентам говорила, що, мовляв, бувші директори обікрали „З. З.“ та дуже часто відсилала інтересентів „З. З.“ до мене або до Солука. Тим знеславлюванням б. дирекції послуговувались москвофільські верховоди довгий час (а навіть ще й дотепер) а очорнювані ними директори, будучи в стані обвинувачення, не могли ніяк боронитись. „Культурні“ москвофільські провідники позабули зовсім за „Авдіятур ет альтера парс“ та не дали усуненим директорам змоги оправдуватись і дати якетаке вияснення перед членами на Заг. Зборах. А коли деякі члени, учасники Заг. Зборів „З. З.“ дня 17. IX. 1932, домагались допущення усунених директорів, щоб вони оправдались, — то Н. Третяк, як предсідник тих Заг. Зборів, спротивився тому, бо мовляв, нечлени не можуть брати участи в Заг. Зборах. От і показалось, чому управа „З. З.“ так дуже поспішилася з виключенням б. директорів з членів „З. З.“.

Н. І. Островський.

(Докінчення буде.)

Неділя льояльности.

НЮ ЙОРК, 26-го липня. (Вл. кор.). Комітет, складений з представників католиків, жидів і протестантів під проводом б. окружного прокуратора Тотла, призначив неділю 22. серпня на прилюдні масові зібрання для вислову льояльности до своїх релігійних почувань. Є це масова акція громадянства, щоб поширити привязання населення до церкви і спинити нові масові течії, які підривають всяку віру й мораль. До різноісповідного комітету належать світські люди на високих становищах, а цю акцію підтримують найвпливовіші орґанізації в краю.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками

Розкрадають збіжжа в Совітах.

„ПРАВДА“ з 11. ц. м. поміщує допис з Курської округи про закінчення великої судової розправи проти зорґанізованого розкрадання збіжа. Дописувач не подає присуду розправи, що тривала кілька тижнів, але твердить, що Тербунський спосіб приймати збіжа, якого зловживання викликали інтервенцію влади, не є виїмком. В Курській окрузі викрили в останніх місяцях 64 орґанізацій, що займалися розкраданням збіжа. Розкрали величезну скількість збіжа такі самі орґанізації, що розкрадали на спілку з урядовцями збіжа на Кримі і у Вороніжчині.

Жебраки на вулицях Москви.

„Ізвєстія“ з 8. п. м., не зважаючи на устійнений звичай, у спеціяльній статті, стверджують факти істнування жебрацтва в Москві. Найбільше жебраків є зпоміж селян, головно жінок з дітьми. Переважають між ними мешканці Харківської і Західньої округи. Іншою катеґорією жебраків є мешканці Москви: інваліди, що їх удержує родина, також беззахисні, неспосібні до праці, хворі і старці. (РО).

М. ВОЛОДИМИР

ВРАЖІННЯ НАКОЛЕСНИКА ЗІ СВЯТА

НА МАКІВЦІ 1935 Р

Гостинець при затишній Дубині коло Сколього (бойки кажуть коло Сколева) оживився. В неділю свято на Маківці (не кажіть: Маківка на Маківці!). Вже від четверга ідуть піші, ідуть фіри. В пятницю рано пливуть, пливуть громадами гурти, гуртки, валки фір. Ідуть у святочних одягах люди з долів. Дівчата, молодиці, поважні, сиві бабуні, статочні господарі, молоді хлопці, діти, немовлята на руках матерей.

В ночі шумить дорога наче повінь. Розірвалися на долах греблі і пливе струя, гомонить піснею, клекотить туркотом коліс. Шумить людська ріка і приглушує ревіт зеленого Опору. Ідуть вози зі Стрийщини, Дрогобиччини, Журавна, Станиславова, Львівщини, ідуть з далекої Волині, біжать рої роверів, ідуть піші. Минають таблички роверів: Перемишль, Самбір, Львів, Тернопіль.

Зі суботи на неділю широкий гостинець залитий струєю прочан, а що гурток — то інше вишиття, то інший наголос пісні.

В неділю рано вже тихо. Година сема рано — лиш тут і там блисне до сонця ровер.

Пора і мені ровером. Коло Колодки стрічаю ще наколесника з Журавна.

Минаю Сколе. Содова вода ще від учора випита, хліба нема. Розкуплений. Пекарні працюють.

В Гребенові доганяю ще кілька возів, а потім минаю їх щораз більше й більше.

Дрімає ще з боку Зелемянка. Доганяють мене поспішно гуртки наколесників. Фір щораз більше. Накінець запорошує дорогу ряд авт. Все на Маківку. З Тухлі ще йдуть піші.

В Тухлі на кожному подвірю повно возів, усі майдани заняті фірами. Лишаю колесо в останній хаті Тухлі. За моїм прикладом набирають охоти йти на Маківку сини господарів, кілька- і кільканацятьлітній хлопчина, накінець і сам господар не втерпів, доганяє мене. Вся дорога здовж потока забита людьми.

Доходимо до стіп гори, підходимо.

Гарний, чистий день. Квітчаста стяжка одягів веться звоями, безперервно аж на верх. Сам верх уже повний людьми. Здається, всі барвні мотилі злетілися на великий празник.

У стіп могил правдивий ярмарок — відпуст. Самі наші перекупні. Солодощі, образки, хрестики, пацьорки.

— Ану беріть, бо зараз не буде! — і правду каже.

— Пятьсот сифонів і бальон води за годину — повх — і вже нема! — радується і жалує щасливий продавець.

Стежку на вершок обсіли каліки прошаки, страшні своїм окаліченням, виставляють покручені, поломані, пообтинані руки, ноги, трясуться, кричать, горлають, аж моторошно на серці. Дуже тверде серце треба мати, щоб оминути їх без милостині. Високопоставлена школа прошаків.

На самій горі вже почалася відправа. Доступити вже ані мови. Виходжу вище, щоб обняти оком вид. Хрест-памятник прибраний зеленю, жовто-блакитний прапор, вівтар; співає хор. Виразно чути слова торжественної відправи.

Поважно слухають долиняки й верховинці відправи. Тільки якийсь гурт міських панянок заховався десь за смерічками зі своїми кавалірами і дуже паскудно вищить та регочеться підчас відправи. Люди згіршені (на другий раз комітет повинен і на це звертати увагу!).

Нарешті затихають підчас проповіди. На трибуні сивий духовний, білий одягом у зеленому епитрахилі. Говорить про тих, що смертю дають нове життя. Говорить про будову на скелі, а не на піску. Говорить про вартість чину праці, а не слова самого.

Розглядаюся по людях. Що село — то інше вишиття, то інша прикраса одежі. Онде пишна молодиця з гір з хлопчиком на руках. Підносить його високо, щоб бачив. Бронзові вуяшібунди, тальовані камізолі, барвисті взори, білі сорочки, пишні хусти.

Менше стилеві люди з долів. У вишивках затрачений стиль своєї околиці, т. зв. народня ноша несмачна, переладована.

Дуже погану прислугу роблять тут ріжні літографовані взори, котрі як новинки нарід приймає й псує свій стиль. Слід би видавати такі взори з виразним зазначенням: для Поділля для Лемківщини, Бойківщини, Гуцульщини і т. д.

„Нова Хата“ між іншим повиннаб зацікавитись і бойківськими прегарними вишивками, та в своїх виданнях виразно зазначувати походження взору. А то в далеких горах жінки свя-

З виборчого руху.

Повітова передвиборча нарада в Бережанах.

В неділю 11. серпня ц. р. відбулася в Бережанах скликана тамошнім Повітовим Народнім Комітетом передвиборча нарада, в якій взяло участь 81 осіб, які були відпоручниками 45 громад бережанського повіту. Нарадам проводив голова ПНК адв. *д-р Володимир Бемко*. Змістовний реферат про політичне положення українського народу та виборчу ситуацію виголосив відпоручник Центр. Комітету б. посол *д-р Степан Біляк*, адвокат у Львові. Промовець вказав на причини, які наказують українському народові взяти участь у недалеких соймових виборах та обговорив постанови нової виборчої ординації. З черги подав голова Повіт. Нар. Ком. д-р В. Бемко до відома зібраних відпоручників, що Центральний Провід, згідно з постановами Нар. Комітету, видвигнув *кандидатуру д-ра Степана Біляка на посла* з бережанської округи, вказуючи на дотеперішні громадські заслуги цього кандидата. В дискусії забирали слово поодинокі відпоручники, між ними пп.: Іван Сенишин, міщанин з Бережан, адв. д-р Володимир Лоґуш з Бережан, Володимир Масляк, сел. з Куряни, Гнат Федечко, сел. з Вишок, Федь Гевко та Іван Турчин, селянин з Вербова і вкінці голова д-р Бемко. Всі промовці заявились за рішенням Нар. Комітету як щодо участи у виборах, так і щодо особи кандидата і рішили взяти у виборах якнайживішу участь.

Костели у Східній Галичині.

Як зростають костели і латинські парохії й експозитури у львівській архидієцезії.

В ендецькім щоденнику „Варшавскі Дзеннік Народови“ з 13. серпня ц. р. появилася стаття канцлера римо-католицької Митрополичої Курії у Львові кс. д-ра Зиґмунта Галуневича під наголовком: „За костели у Східній Галичині“. На вступі автор полемізує з авторами статтей краківського „І. К. Ц.“, в яких вони обговорювали віроісповідні і національні взаємини у Східній Галичині. Автори статтей в „І. К. Ц.“ бють у дзвін на трівогу, мовляв польський елемент на цих землях корчиться, закидають, що темпо будови нових костелів по смерти архиєпископа Більчевського припинилось і т. д. Один з кореспондентів „І. К. Ц.“ зажадав навіть, щоб Митрополича Курія оголосила подрібний звіт з будованих по смерти архиєпископа Більчевського костелів і каплиць. Одночасно поставив домагання, щоб Митрополича Курія подала, де, коли і чим коштом збудовано ці костели та каплиці, щоб додати надії затривоженій стагнацією прилюдній польській опінії.

Кс. д-р Зиґмунт Галуневич приняв цей визов, заявляючи, що закиди того Катона, який у своїй кореспонденції роздирає ризи з приводу злогадної стагнації у будові костелів у Східній Галичині та ще з вини ординарія, несправедливі і необосновані.

На доказ наводить він дійсні числа костелів, каплиць та експозитур, які збудовано чи введено в життя за архиєпископа Більчевського і за теперішнього архиєпископа Твардовського. Слід додати, що числові дані кс. д-ра Зиґмунта Галуневича важні головно тим, що їх подає довголітній співробітник Курії та її канцлер від 1921 р., який пять років працював з пок. архиєпископом Більчевським і 14-ий рік працює вже з теперішнім архиєпископом

КІЛЬКО КОСТЕЛІВ І КАПЛИЦЬ ЗБУДУВАВ БЛ. П. АРХИЄПИСКОП БІЛЬЧЕВСЬКИЙ?

„Кс. Тарнавський — читаємо у згаданій статті — у передмові до II. тому пастирських листів кс. архиєпископа Більчевського так пише про дорібок великого архиєпископа у ділянці збільшення парохій, експозитур і каплиць:

„Обнявши уряд мав архиєпископ Більчевський **240 парохій, 39 експозитур, 254 костелів і каплиць, розкинених у 30 деканатах;** умираючи (в 1923 р.) залишив **261 парохій, 135 експозитур, 582 костели і каплиці.** Отже приріст такий: **21 парохій, 96 експозитур, 328 каплиць.** Для точности і порівнання з дальшою статистикою, яка торкається тільки Східної Галичини, мушу від цих чисел відняти кількість парохій, експозитур і каплиць на Буковині, які по смерти кс. архиєпископа Більчевського, себто по підписанні конкордату Польщі з Ватиканом перейшли під управу єпископа в Яссах у Румунії. Тоді відпало враз з Буковиною від львівської архидієцезії 28 парохій, 3 експозитури і 54 каплиць; при архидієцезії залишились 233 парохії, 132 експозитури і 528 каплиць“.

Таку спадщину дістав теперішній ординарій посмерти кс. архиєпископа Більчевського. Одначе ця спадщина, як усім відомо, внаслідок війни від 1914—1920 рр. і страшного спустошення в Галичині була знищена і вимагала великого зусилля, щоб довести її до нормального стану. Коли теперішній ординарій обняв управу львівської архидієцезії, багато парохіяльних костелів і каплиць було знищених, інші були пограбовані і не мали найнеобхідніших річей та літургічних риз. Тому архиєп. Твардовський цілу свою працю присвятив спершу відбудові костелів і каплиць.

Далі автор полемізує з кореспондентом „І. К. Ц.“, будьтоби архиєп. Твардовський не обсаджував священиками нових парохій, де побудували нові костели і виєднали, чи добули навіть дотації для пароха. Головною причиною цього стану — пише автор — є недостача священиків у львівській дієцезії від часів війни. Коли вже є священик, тоді слід запевнити йому можливі умовини прожитку, щоб не був тягарем для бідного населення. Автор нарікає, що міністерство віроісповідань та освіти не дає нових дотацій для парохів, а без цього скромного стану в сумі 116 зол. місячно годі вижити священикові на самостійній парохії.

„Всеж, не зважаючи на ці тяжкі матеріяльні умовини, праця в архидієцезії могутніє. Доказом цього хочби 33 нові парохії, з яких 26 жде на признання передбаченого конкордатом стану“. Недостачу священиків теж удасться усунути в найближчому часі, бо є тепер багато питомців і нові парохії дістануть швидко парохів.

КІЛЬКО КОСТЕЛІВ І КАПЛИЦЬ ВЖЕ ЗБУДУВАЛИ ЗА АРХИЄПИСКОПА ТВАРДОВСЬКОГО!

Про це читаємо далі:

„По смерти бл. п. архиєпископа Більчевського в 1923 р., як виказав я вище на основі обчислень кс. Тарнавського, було у львівській архидієцезії 233 пархій, 132 експозитур, 528 каплиць; у 1925 р. є вже **240 парохій, 158 експозитур і 742 костелів і каплиць.** Отже за управи теперішнього ординарія **прибуло 7 парохій з постійними парохіями; 26 експозитур, себто парохій з парохами, яких можна усунути і 214 костелів і каплиць** у прилучених селах, до яких доїзджають парохи.

Крім того в цьому часі збудовано **27 парохіяльних костелів, відбудовано 12 парохіяльних костелів і 4 парохіяльні костели** ще будують; **відбудовано теж 19 непарохіяльних костелів і каплиць.** Отже разом відбудували і ще тепер будують **276 костелів і каплиць,** а не, як пише кореспондент, тільки кількадесять. Не можу поминути мовчанкою в цім звіті теж тих **понад 20 каплиць,** при яких є вже умовини, щоб створити там самостійні парохії, себто такі, які мають уже побудовані приходства і господарські будинки та відповідні дотації землі, але не можуть дістати пароха з приводу недостачі потрібної кількости духовенства. Крім того є ще **понад 30 місцевостей,** які за всяку ціну прямують до того, щоб здобути відповідні умовини для створення в себе парохії.

ФОНДИ НА БУДОВУ КОСТЕЛІВ І КАПЛИЦЬ.

На будову костелів і каплиць за управи теперішнього ординарія видали з каси Курії 536.634 зол., з чого міністерство віроісповідань та освіти дало 365.760 зол.; 170.874 зол. прийшло з дієцезіяльних фондів і жертв. Сам ординарій є ініціятором і головним фундатором монументальної святині у Львові, костела Матері Божої Остробрамської при вул. Личаківській, на яку дав 420.000 зол. з власних грошей.

ЗАПОВІТ КС. АРХИЄПИСКОПА БІЛЬЧЕВСЬКОГО.

Архиєпископ Твардовський — читаємо при кінці — є спадкоємцем думок і починів бл. п. кс. архиєпископа Більчевського, який говорив: „Будуймо щораз більше костелів, помагаймо створити нові душпастирські станиці“; „не потребую переконувати Вас — так писав по російській інвазії до духовенства і вірних — що з великою запопадливістю повинні ми продовжувати далі мирне діло будови каплиць; хіба тепер не буде нікого, хто не доцінював би значіння і дієвої ролі наших каплиць і наслідком цього відважився би запевняти, що маємо їх у дієцезії за багато, або хочби доволі“.

Так виглядає — кінчить кс. З. Галуневич — акція будови костелів, каплиць і творення нових парохій на просторі львівської архидієцезії.

•

До цих вимовних чисел, що характеризують послідовну акцію польського духовенства на наших землях, не потребуємо нічого додавати. Вони говорять самі за себе. А як виглядає справа будових нових церков у нас?...

щеників та учительки на Бойківщині вишивають прегарні взори гуцульські і полтавські — тільки не бойківські. А як гарно і цікаво виглядалаб інтелігентна хата на бойківській области, прикрашена власне бойківським вишиттям та різьбами! Розумно, доцільно та стилево. А то від інтелігенції перебирають невластиві взори наші бойкині і дуже-дуже псують свій стиль.

Стрічаю кілька гуртів молодих хлопців і дівчат, що з нагоди Маківки вибрались верхами на багатоденні прогульки. Від Ліска і Рафайлової. Дуже відрадне явище.

Останні звуки відправи, останні пісні і нарід спокійно відпливає. Повага хвилини збережена. Всі захоплені погодою, достойністю свята, великим числом. Числять людей на кільканацять тисяч. Перепон від адміністраційної влади нема ніяких. Стрийське староство дуже тактовно поступило, що на свято не вислало мундурової поліції. Говорять, що на святі є сам стрийський староста. Люди прихильно коментують той факт.

Пливе струя людей з гори. Початок уже в Тухлі, а верх ще повний людей. А скільки розходиться верхами!

Оглядаюсь. Розкішний вид. Серед зелені і синяви гір пливе квітчаста ріка. Тільки в горах можна зрозуміти красу і доцільність бойківського одягу.

По дорозі слухаю розмов наших бойків. Такі вони стилеві. Ловлю вухом уривки розмов, яких не почуєш ніде: ...Олені спасли до чиста..., медвідь убив..., вовки розірвали...

Говір бойківський дуже чистий та милий у вимові. Серед того архаїчного говору немило разить вухо міський макаронізм: абсолютно... нема сенсу..., я така зґритована..., не фатиґуйтеся...

Сходять церковні процесії. Подивляти: тяжкі хрести, хоругви винести верхами з Рожанки, Волосянки, Лавочного і знести на долину!

Вже я в долині. Беру колесо, прощаюсь із господарем, але ще сісти на колесо і мови нема. Ідуть вози крок за кроком, ідуть піші густою лавою. За Тухлею дещо прорідюється...

Ще чую за собою маршові пісні зорганізованих гуртів. Особливо гарно представляється молодь зі Синевідська Вижного.

У Гребенові ще небагато людей. Вступаю на добру каву до симпатичного кіоску „Богема“. Молода господиня (абсольвентка нижчих, середних і вищих шкіл) змучена рухом і працею. „Чкби так що-тижня Маківка! — все випродано, все було, все забрали — нема нічого!“

По добрій хвилині доганяє мене людська хвиля. Треба їхати, бо я так бачу, що через фіри вже тяжко буде взяти темпо.

Сколе. Інший настрій. У Сколім злет польських соколів. Доволі малинових сорочок. Обсервую рух зпід парасолі в „Гігієні“ (мороженe, содова вода). Вже українська хвиля докочується до Сколього. Розгомоніло Сколе нашою піснею, забарвилось вишивками, закурилось від фір, розлилась повінь з Маківки.

Вечоріє. Треба їхати далі. Вже Дубина. Ось і кінець прогульки.

А в ночі чую з хати, як клекоче гостинець, бушує піснею.

Відпливає людська ріка в доли. Ніч. Ріка пливе. Не перепливе і за понеділок.

—o—

Відновлення Луцького Чеснохресного Братства.

30. липня п. р. волинський воєвода затвердив статут Луцького Чеснохресного Братства, яке було засноване в 1617. р., а грамоту цариградського патріярха разом із статутом Ставропігії одержало 1623. р. До моменту прилучення Волині до Росії Братство жило в силу привілею, наданого йому кор. Жигмонтом III. у 1619. р. Російський уряд, після довгої перерви, відновив його в 1896. р., надавши йому свій статут, який ставив Братству явно політичні цілі — зміцнення „русской народности".

Від 1920. р. існування Братства було властиво безстатутове. 11 років воно старалося про затвердження нового статута, який дав би йому можливість жити й працювати в межах Польщі, але без успіху.

Згадані заходи скінчилися тим, що в 1931 р. рескриптом міністерства ісповідань і публичної освіти Братство розвязали, а його майно віддали під догляд державного куратора М. Маслова та його прибічної ради. Треба нагадати, що Братство мало величезне майно: цінну площу, що „є осередком міста", 3 доми, церкву (Брацьку), каплицю при головній Ягайлонській вулиці й т. ін.

Перед затвердженням нового статуту Луцького Чеснохресного Братства архиепископ волинський Олексій (Громадський) дав на цей статут свою згоду й благословення, яке починається такими словами:

„Памятаючи, що братства протягом найтяжчого періоду історії нашої церкви на Україні безперечно відограли домінуючу ролю в боротьбі за віру й церкву, вели провід у громадському й культурному житті" й т. д.

В самому статуті теж підкреслено, що це братство не є якимсь новим, а цим старим — із XVII. століття, яке фактом затвердження статуту — „існує далі".

Та одно діло — статут, а друге — права власности. Братство без того майна, яке фактично є його власністю, в сучасних умовинах — пустий звук. Бо й справді, що зможе зробити Братство, якщо не стане юридичним власником майна, належного йому в спадщині від колишнього братства? Ясно, що важніше, ніж мати статут це мати потвердження прав власности братства на братське майно. Це ствердження повинен хтось перевести. А до того часу братство буде паперовим. Ми чули, що надалі залишається державна управа над майном під проводом тої самої особи. Щоб якось злучити бодай механічно діяльність братства з тією державною управою, висунули думку, щоб прибічну раду у повному складі обрати до управи братства; вибори її мали відбутися 11. серпня ц. р.

Зрозуміла річ, що такий механічний акт питання про майно не розвязує. І можна буде сказати, що Братство дійсно відновлене лише тоді, коли воно матиме всі маєткові права колишнього братства.

Залишається відмітити факт, що, як кажуть, на загальні збори братства не запрошено деяких б. членів цього братства, а навіть членів б. органів правління.

На відновленні Луцького Братства мав бути архиеп. Олексій, але не прибув.

Х. У.

Цікава обласна вистава.

Ловецька і туристична вистава у Сколім—Ґредлеві.

Ловецько-обласна і туристична вистава в Сколім—Ґредлеві відчинена від 4. до 18. серпня ц. р. Вистава цікава тим, що обіймає частину терену нашої Бойківщини. Уладжена скромно, але симпатично. Міститься в гарній салі касина урядовців тартаку бар. Ґредля, котрий і дав ініціятиву до відчинення вистави.

На виставі бачимо прорізи ріжного роду пнів дерев скільських лісів, виправлені в Стрию оленячі та сернячі шкіри, гарну бойківську ношу мужеську та жіночу з Либухори та другу пару з Волосянки. Характеристичне вишиття, особливо цікаві сорочки з Волосянки своїми збирками (морщенням) коло шиї та маншетів. Гарні до стану „вуяші" та „бунди". „Камізолі" прикрашені нашиваними зеленими та червоними кусками шкіри, „ґальовані", або таки кольоровою волічкою в квіти. „Димки" (спідниці) та „півки" або „катранці" (фартушки) „зрісовані" (гуфровані). Дальше є добре законсервовані зразки комах Скільщини, спрепаровані з головами шкіри вовків, медведів, кілька гарних голов диків, одна прегарна голова оленя, випхані вовки чорної породи та медвідь річняк. Дуже гарні зразки карпатського рися (кілька) та орлів, яструбів, пугачів, ґотурів.

Особливо симпатично представляються світлини зі скільських гір (Маківка, Камянка й інші памятні в нашій історії). Доповняють виставу начерки роковиц (найсильніше в 1934 р.), памятна книга учасників ловів, між котрими кілька разів находимо імя знаного нашого мисливого, о. Мих. Реваковича з Волосянки.

Незвичайно цікава є грамота міста Сколе з 1397. р. та штих Лянґе-ого, з літографії Піллера у Львові, що представляє вигляд міста зперед 150 літ. Цими експонатами повинно зацікавитись Т-во „Верховина" зі Стрия, себто зладити для себе відпис грамоти та копію штиху.

Ріжні касети, рами і т. д. в гуцульському стилю з робітні п. Бумби зі Сколього, хоч гарні,

Відписання нестягальних оплат на державний дороговий фонд.

Міністри комунікації і скарбу видали розпорядок з дня 20. липня ц. р. (Дев. Зак. ч. 57. поз. 371), на основі якого воєводи можуть у порозумінні з директорами скарбових палат відписувати нестягальні оплати до 1.000 зол. на державний дороговий фонд.

Розпорядок обовязує від 1. серпня ц. р.

Передвиборча кампанія в Анґлії.

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. Аґенція Райтера повідомляє: На осінь підготовляють передвиборчу кампанію, бо загально переконані, що вибори відбудуться в січні 1936 року. Вже визначили в ріжних частинах краю 16 зборів, в яких візьме участь 9 міністрів кабінету Болдуїна. Передвиборчу кампанію відкриє Болдуїн промовою на конференції консерватистів у Борнемавт дня 4. жовтня.

Страшна смерть 20 осіб.

ЛЬОНДОН, 13. 8. ПАТ. З Каїру повідомляють: Вантажне авто між Каїром і Александрією впало на закруті до каналу, де тоді перепливав вітрильний човен. Човен вивернувся і всі пасажири впали у воду. Більш як 20 осіб втопилося, багато осіб ранених. Дві жінки і одного мужчину захопив самохід і вони згинули на місці.

ТРІСТАН БЕРНАР.

Чемний директор.

Може читачі пригадують собі ще крадіж з лютого 1920 року у поїзді з Сен-Жермен. Баронова С. заснула у свому переділі, де сиділо ще двох молодих людей, на які вона зовсім не звернула уваги. Коли з Сен-Жермену приїхали на париський двірець Сен-Лязар в її переділі не було вже нікого і її торбинка з дорогоцінностями та банкнотами щезла.

Того самого дня баронова зголосилась у головного касієра Т-ва „Гермес", де обезпечила себе від крадежі. Є це поважне підприємство у три поверховім гарнім домі при бульварі Гавсманна.

Молода дама, коли станула перед касієром сказала своє прізвище. Вона показала часопис, де був описаний її припадок. При цьому представила обезпеченеву полісу, яку виставили їй 8 літ тому. Урядовець сказав їй, що на його думку нема в цій справі ніяких застережень і що їй виплатять напевне належну суму.

— Добре, але коли? У моїй торбинці були не тільки дорогоцінности, але і банкноти — вся готівка, яку я взагалі мала. Я підняла ці гроші вчора з банку, бо нині ввечір я їду до Ніцци. Я вже маю замовлене місце в поїзді.

— Ми перешлемо вам гроші — відповів чемно касієр. — У інтересі нашої фірми, щоб робити виплати якнайскоріше, щоб клієнти могли оповідати своїм приятелям і знайомим, що ми не затягаємо з виплатами. А все ж треба поладнати ще деякі формальности на які треба бодай тижня

— Тижня! — аж крикнула дама майже в роспуці. — Чи нема можливости щоб приспішити ці формальности.

— Пані баронова переконається, що ми зробимо все, чого собі бажаєте. І коли можна заощадити сорок вісім годин...

— Як це прикро! — відповіла дама — нікого з моєї рідні нема тепер у Парижі... чи не могла би я порозмовляти з директором?

— Директор є саме тепер у своїм бюрі. Я можу вас провести до нього.

Директор був елеґантним мужчиною, не зовсім молодим, але і не старим. Його волосся передучасно пофарбоване прикривало трошечки його голову. Вислухавши уважно свою клієнтку, почав він оглядати полісу. Баронова не принесла зі собою останніх посвідок але касієр міг посвідчити, що всі сплати платила вона точно.

— Щоб доказати вам добру волю нашого товариства — сказав директор чемно — ще нині пополудне перешлемо вам до хати сорокпять тисяч франків відшкодування.

— Добре — відповіла баронова — я зателефоную до свого сторожа, щоб відчинив мені моє помешкання тому, що моя служба вже виїхала до Ніцци, і я піду, щоб чекати на урядовця вашого товариства.

— Вибачте, що я завдаю вам клопоту — сказав директор.

— Це нічого не шкодить. — Я маю полагодити ще кілька орудок. Я не мушу поладнати всі, тільки зроблю те, що можу...

— Чи може це не відповідає вашим бажанням?

— Не зовсім... — сказала баронова.

— Дозвольте мені хвилинку подумати, пані бароново. Як міг би я вам заощадити цього клопоту. Пане Міньон — сказав він звертаючись до касієра — чи маєте ви у касі досить гроша щоб виплатити пані бароновій цілу суму?

Касієр надумувався:

— Я можу видати чек... І пані баронова матиме на кожний випадок час підняти його з банку перед 12-ою годиною...

— Ви могли би може самі післати кого до банку.

— Я сама піду — сказала дама.

— Не трудіться, банк віддалений звідси на пять хвилин. Ми пішлемо урядовця, а за той час пан Міньон приготує для вас текст посвідки.

Баронова чекала за той час у директора і о-
повідала йому ціле своє нещастя: Як вона зараз
після відізду заснула і як вона перелякалась
коли на стації Сен-Лязар побачила, що її тор-
бинка щезла. Вона саме скінчила оповідати ко-
ли ввійшов касієр з грішми і готовою посвід-
кою. Баронова підписала.

— Тепер буду вже вважати — сказала вона,
складаючи банкноти до свого портфелю. І відій-
складаючи щиру подяку обом панам.
шла складаючи щиру подяку обом панам. Чемна
— Ось як треба робити пропаганду.
поведінка це найкраща реклама.

Пополудневі часописи принесли нові подро-
биці про крадіж у сен-жерменському поїзді. Ко-
ли касієр розложив часопис у 4-ій год. у свому
бюрі, підскочив він, зжахнувшись на місці.
Баронова подала там точний список украдених
їй предметів: дорогоцінности, банкноти і обез-
печеневу полісу, яка була в торбинці.

— Що це значить? — спитався касієр. — вона-ж показала нам полісу тут нині вранці.

є не конче на місці. Булоб дуже бажано, щоб наш підприємець у порозумінні з мистецькими кругами почав випускати у світ такі речі в бойківському стилі. Проби припоровлення бойківського орнаменту, на підставі взорів з писанок і вишивок, уже зробило, як нам відомо, Т-во „Бойківщина“ в Самборі. Такі речі стилево виведені мали би збут серед літників на Бойківщині (від Ліська через Ст. Самбір, Спас, Розлуч, Трускавець, Сколе, Гребенів аж по Станиславів) та малиб більше змислу, як гуцульські або закопанські взори на бойківській области.

Звертаємо ще раз увагу на цю ділянку, одначе орнамент цей мусить бути виведений направду стилево, бо інакше краще не зачинати. Гарне поле до попису для наших мистців.

На закінчення треба згадати про численні нагороди з ловецьких вистав (медалі, чаші), гарну старовинну мисливську зброю та високої вартости порохівниці.

У нас найбільше сентименту викликують гарні знимки у воєнному альбумі окопів на Ключі та Маківці і знимка памятника й могил У. С. С. на Маківці (напис: „Могили і памятник українських героїв на Маківці“). Між грізнавчими виданнями повинен би бути також „Літопис Бойківщини“ зі Самбора.

Інформації про вистави подають і в українській мові дуже в[illegible] аранжери вистави.

(М. С.)

Політична амнестія?

У Варшаві розійшлися чутки, що новий сойм ухвалить амнестію. Попередні сойми ухвалювали амнестію на одному із перших засідань. Зачувати, що амнестія торкалася би лекших політичних проступків, згідно з іншими чутками будуть пристосовувати лише індивідуальне помилування, яке прислугує президентові держави.

Не приняли димісії трьох міністрів.

ШАНГГАЙ, 13. 8. ПАТ. Виконавчий комітет Куомінтангу в Нанкіні відкинув прохання міністрів: залізниць, освіти і війни приняти їх димісію. Зате комітет [illegible] міністрові війни довшу відпустку.

Мін. Бек покинув Фінляндію.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 13. 8. ПАТ. Точно в год. 1-ій в ночі мін. Бек з окруженням покинув Гельсінгфорс і відїхав на кораблі „Цешин“ до Польщі. Мін. Бека прощали фінляндський міністр закордонних справ Гаксель з дружиною, члени уряду, польський посол Хорват, шеф генерального штабу ген. Оеша.

Чині вранці відлетіли з Гельсінгфорсу до Польщі польські журналісти, які їздили з міністром до Фінляндії.

Він заніс часопис до директора.

— Що це значить?! — спитався директор. У нього виринуло якесь неспокійне підозріння.

— Не кажіть іще нічого, пане Мільон. Чи моє авто стоїть перед домом?

— Гадаю, що так.

Десять хвилин пізніше входив директор до дому баронової на вказану нею адресу.

— Чи є хто у пані баронової дома?

— Так, — відповів сторож — наша пані страшенне схвильована після свого вчорашнього нещастя. Був у неї лікар, вона почувала себе дуже погано.

— Але нині вже виходила з дому?

— Куди могла вийти! Я не певний, чи вона вже встала з ліжка. Не знаю, чи вона зможе вас приняти.

Вона його приняла і ствердив, що вона дуже змінилась. Вона була щонайменше на десять літ старша, менша і ніодна риса на її обличчі не нагадувала гарної гості, що була в нього вранці.

Товариство не могло робити ніяких застережень і виплатило ще раз обезпечену суму справжній жертві ошуканців. Маю враження, що велику її частину заплатив директор з власної кишені.

Пізніше думав він часто про ту молоду злодійку, яка не задоволилась дорогоцінностями, але ще й казала собі виплатити гроші в товаристві обезпечень. Він обрахував, що чвертьгодинна розмова з нею коштувала його особисто 25.000 фр. Він був настільки фільософом, щоб розважити себе, що вона могла його коштувати ще більше, якбиприпадок хотів його звести з нею в іншій ситуації.

Перекл. з фр. яб.

Льотерія і любов — обі ті річи найдете

у Театрі Ріжнородностей

в „Чоловіці 300 тисяч“.

Ґен. Гаяші залишиться міністром військових справ.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Мікадо доручив ґен. Гаяші, щоб далі залишився на становищі міністра війни. Преса пише, що теперішнє заплутане, політичне положення вдасться усунути, якщо ґен. Гаяші залишиться при владі і армію відсунеться від політики. Похорон вбитого ґен. Нагата відбудеться завтра.

ТОКІО, 13. 8. ПАТ. Оголошено, що ґен. Нагата вбив підполк. Сабуро-Аізака, який викладав у військовій школі на острові Формоза аж до хвилини масових пересунень в армії, які відбулися 1. серпня п. р. На місце ґен. Нагата призначили шефом кабінету міністра військових справ підполк. Іміі, який є одночасно шефом персонального бюра міністерства військових справ і генеральним секретарем вищої воєнної ради.

Вбивник ґен. Нагата підполк. Сабуро-Аізака є фанатиком реакції і здається є божевільним. Убивник стане перед воєнним судом.

Китайський протест проти Японії.

НАНКІН, 13. 8. ПАТ. Китайський уряд вислав протест до японської амбасади проти арештування і придержування у вязниці Тао-Шанг-Міна, представника китайської влади у звязку з атентатом на шефа японської поліції.

Пошести десяткують італійську армію.

„Таймс“ повідомляє з Олександрії про збільшений рух італійських кораблів на Суеськім каналі. На грецьких кораблях перевозять всякі транспорти худоби, самоходів і підводних човнів. Більшість вантажу перевозять в ночі, кораблі плинуть оподалік від міста. Торкається це в першу чергу кораблів, які відвозять недужих до Італії. Число вояків, які занедужали на малярію, червінку і тиф і яких відвезли до Італії, доходить до 5.000 вояків.

Відділи тубільців зі Сомалі та Еритреї висилають до Триполісу, а звідтіля приходять неаполітанські відділи.

Поладнування податкових відкликів.

Центральна скарбова влада ствердила, що найбільше лишається неполаднаних відкликів від податкових вимірів. Хоч податкова ординація і виконавчий розпорядок до цієї ординації неозначують точних речинців, до якого влада мусить поладнати відклик від виміру податків — центральна скарбова влада підкреслила, що швидке поладнання відкликів є основним обовязком скарбової влади.

Відкладання відкликів вражує не тільки платників на великі шкоди, але також державний скарб. Міністерство скарбу устійнило, що відклики мусять бути поладнані до 12 місяців від дня внесення. Одночасно віцеміністр скарбу Станішевський видав обіжник до президентів скарбових палат і до предсідників відкличних комісій, щоб зорганізували краще працю і видали відповідні вказівки скарбовим урядам. Скарбові палати обовязані щороку зладжувати і предкладати до міністерства скарбу до 15. лютого кожного року поіменні списки відкликів від виміру податків і карних наказів, які залягають довше ніж 12 місяців та подати причини, чому їх своєчасно не поладнано. Скарбові уряди обовязані предкладати списки скарбовим палатам до 31. січня кожного року.

Скарбові палати предложать перші виказы для міністерства скарбу до 15. лютого 1936. р.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 149 2-3

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає** Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 18—?

— **Шашкевичівські концерти богословського хору.** В доповненні інформацій про найближчу чергу Шашкевичівських концертів студентів Богословської Академії у Львові подаємо до відома, що з причин незалежних від Рідної Школи концерту в Радехові дня 15. VIII. не буде. Таким чином найближчі концерти відбудуться: в Сокалі 14. VIII., Бродах 16. VIII., Золочеві 17. VIII., Зборові 18. VIII. і Тернополі 19. VIII.

— **Арештували інкасента Організації українців м. Львова.** Поліція перевела 12. ц. м. в год. 12 вполудне ревізію у студента Михайла Масюка, що був інкасентом Народньої Організації Українців м. Львова. Забрала квітарі та зібрані гроші. Масюка арештувала й він досі перебуває у вязниці. Причина ревізії й арештування невідома.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тягненні клясової льотерії впали такі виграні: 50.000 зол. — 47209, 20.000 зол. — 101463 160499. 5.000 зол. — 11442 23125 73279, 2.000 зол. — 25095 42957 120505 169667, 1.000 зол. — 27547 70239 70363 110364 118798, 500 зол. — 31964 31274 82436 93119 96607 99027 119864 123910 144519 160432 176111, 400 зол. — 11470 15861 38930 79247 83632 101274 105411 111793 114429 116554 127046 133960 136768 155117 160568 168126 1741167 174686 176099 179929.

— **Найвищий Суд скасував три присуди бережанського суду.** В часі весняної каденції в потому і в березні ц. р. трибунал окружного суду в Бережанах видав на основі вердикту суддів присяжних кілька засуджуючих присудів. І так 25. лютого ц. р. трибунал засудив Василя Каченовського на 4 роки вязниці за переховування летючок ОУН. 6. березня ц. р. засудив Михайла Вербовецького на 3 і пів року вязниці, І. Майчука, О. Котлярчука, П. Бабія, О. Войтовича, В. Білика, Б. Мушкевича, В. Скасків та І. Кубая на 2 роки вязниці — всіх за приналежність до ОУН. 24. березня ц. р. засудив М. Василькова та М. Гоя на 3 роки вязниці за переховування летючок ОУН. Від цих присудів внесли оборонці засуджених д-р В. Бемко та д-р М. Західний касації. Найвищий Суд по переведеній розправі скасував ці присуди і доручив окружному судові в Бережанах перевести ще раз розправу.

— **Краєвий зїзд книговодців у Львові.** Бажаючи обговорити актуальні професійні справи у звязку з акцією, яка прямує до переведення постулятів у майбутніх законних постановах про книговодців, скликує Союз Книговодців у Польщі (Звйонзек Ксенґових в Польсце), Відділ у Львові, в часі цьогорічних Східних Торгів великі публичні збори книговодців. На ці Збори запрошує Союз і зорганізованих і незорганізованих книговодців з усіх трьох воєвідств та з сусідуючих повітів воєвідства волинського, люблинського і краківського. Збори відбудуться в неділю 1. вересня ц. р. в год. 9.30 у великій салі Промислової Палати у Львові при вул. Академічній 17. Замісцеві учасники Зїзду, як також особи з їх товариства будуть користати з 33⅓ знижки на залізницях в обі сторони своєї дороги, якщо вайпізніше до 20. серпня перекажуть на рахунок у ПКО ч. 504.590 (Звйонзек Ксенґових в Польсце, Оддзял ве Львове, Бурлярда 5) квоту зол. 1.50 від особи. На чеку слід умістити дописку „Зїзд“. За висилку квоти дістануть зголошені „карту участи“, яка буде управновати до одноразового безплатного вступу на Східні Торги у Львові, до обнижених оплат у готелях, ресторанах, театрах, кінах і трамваях. Львів, дня 9. серпня 1935. Союз Книговодців у Польщі, Відділ у Львові.

— **В Румунії забороняють жидам купатися.** В румунській купелевій місцевости Кармен Сільва дійшло до протижидівських авантюр. Румунські члени фашистівської організації „Куза і Гога“, які мають недалеко купелевої місцевости свій табор, вийшли на пляжу і стали виганяти

…идати жидів. Поліція приказала, щоб студенти покинули табор. Тому, що студенти не згодились, поліція вжила слізних бомб.

— Австрійські футболісти не поїдуть до Совітів. Австрійська дружина копаного мяча „Рапід“ мала намір виїхати на половину серпня до Ленінграду, Москви та Києва для змагань із совітськими дружинами. Дарма, що футболевий союз дав на це свою згоду, провідник австр. спорту князь Штаремберґ спротивився цьому.

— Балькон для юрби. За наказом Гітлера у президентській палаті в Берліні будують спеціяльний балькон, з якого він буде показувати себе юрбі.

— Землетрус у Колюмбії, який відчули цими днями знищив у Пасто кілька будинків і церкву, багато мешканців вилетіло з ліжка підчас сну. Найбільше шкоди у прикордонній смузі з Еквадором, у трьох містах в Альдені та районі Ябамкера та Яльмавталя. У Пасто згинуло 20 осіб, в інших містах 30; є багато ранених.

— Часописи в Мадярщині. Офіціяльна статистика стверджує, що в Мадярщині виходить тепер 1200 часописів, з цього 68 денників; 300 тижневиків. У Будапешті виходить 21 денників, 170 тижневиків, 473 місячників і 213 іншого роду журналів.

— Некрольоґ для коня. Ріжні англійські часописи поміщують довгі некрольоґи на смерть славного перегонового коня „Тетрарха“, що за все життя не зазнав ніодної невдачі. Здох цей кінь маючи 24 роки. Вперше виступив він у 1913 році на перегонах Нюмаркета і своєю швидкістю задивував усіх. Два сезони ніодин кінь не міг рівнятись з ним. У 1914 на славних „Дербі“ він зруйнував багатьох грачів, коли ранений, не міг узяти участь у перегонах. „Тетрарх“ лишив цілу породу перегонових славних коней. Англійці, для яких кінські перегони належать до найбільшого спорту і найбільшої гри недурно пишуть про нього більш як не про одного діяча.

— Ріжні вістки. У Брюселі радить почтово-телеграфічний конгрес. — У південних районах Індії занедужало на холеру 12.000 осіб. — Варшавська преса повідомляє, що дослідник стратосфери проф. Пікар вибереться у свою найближчу подорож на весну 1936 р. польським бальоном. — Експедиция московських учених до міста Казар у Саркалі, що сидить там уже другий рік, означила, що місто це зруйнували десь при кінці 9-го віку і що вело воно велику хліборобську торгівлю. — На Адрійському побережі є цього року великий приплив чужинців; за перших 6 місяців було в Югославії 25.000 приїзжих лікуванців і туристів. — Англійське міністерство комунікації заборонило вживати в автах радіові апарати тому, що вони счиняють забагато шуму. — На Филипинському острові Люкон щезло ціле село від обірваної скелі; є 180 жертв. — Цьогорічний італійський урожай буде на 20 проц. кращий від минулого і дасть більш 76 міл. центнарів.

ЛІТЕРАТУРНІ НОВИНИ.

ПРЕМІЯ НОБЛЯ.

Копенгагенська преса приносить сензаційну вістку, що найбільші дані на цьогорічну премію Нобля має ісляндський письменник Джурґуус. Навіть у Скандинавських країнах ніхто не знає досі його творів, бо пише він мовою, якою говорить тільки на острові Фарое 20.000 осіб. Зате знають його твори специялісти комітету Нобля, що вже нераз робили світові несподіванку.

АМЕРИКАНЦІ КУПУЮТЬ МЕНШЕ КНИЖОК.

Американський синдикат видавців стверджує, що за останні роки продаж книжок страшенно впала. У 1929. р. на території Зл. Держав продали 235 міл. книжок, у 1933 — 154 міл., а в останніх двох ще менше. Є й такі цікаві подробиці. Найбільше матеріяльно обезпечені це урядовці й робітники на фабриках Форда. На сто родин тільки 7 купувало книжки в 1934 р., а 93 не видало на них ні сотика. Якби таку статистику перевести в нас, то вона напевне випалаб не краще.

АНҐЛІЙСЬКІ МЕДАЛІ ЗА ПОЕЗІЇ.

У листопаді 1933. р. дав англійський король почин до премії з золотою та срібною медаллю, які щороку видаватимуть за поезії в англійській мові. Нагороди можуть діставати тільки молоді поети, які друкують свої збірки вперше. Жюрі складається з двох визначних поетів Джона Месфільда (поет-лавреат), Вальтера де Ля Мара, проф. Мюррея та Айльо Річардеса. На конкурс прийшла цього року теж маса збірок з Індії. Велику золоту медалю призначили 23-літньому поетові Лявренсові Вістлерові за збірку „Чотири стіни“

ДИВОГЛЯДИ.

КАНДИДАТ НА ЧОЛОВІКА.

У „Мінхенер Нaесте Нахріхтен“ з 9-го ц. м. находимо таке оголошення: „Лікар, чистий арієць, 52 роки, учасник битви під Таненберґом, хоче мати нащадка чоловічого роду з законного подружжа з молодою дівчиною, старої арійської галузі, здоровою, невинною, без претенсій, що годиться взяти на себе тяжку роботу, що має черевики на низьких каблуках, що не любить завивати собі волосся і коли можливе, щоб не мала ніяких засобів до життя“.

ПАМЯТНИК ОСЛОВІ.

В літі 1885. р. себто 50 років тому, розвинули намети три шукачі золота недалеко джерел ріки Колюмбії, де тепер стоїть велике місто Спокане. В ночі втік їм осел з клунками. По кількаденних розшуках вдалось шукачам золота знайти осла при вході до печери, який вигребав копитами землю і положився в тіні. Якеж було здивування шукачів, коли переконалися, що під землею, розгребаною ослом є жили золота. Шукачі зорґанізували товариство експльоатації золота Бенкерґіл, яке виплатило дотепер своїм членам 50 міліонів долярів дивіденди. Акціонарі цього товариства рішили вибудувати памятник ослові. Є це перший випадок, коли люди, які завдячують своє майно якомусь ослові, із вдячности ставлять йому памятник.

—o—

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „ВБИВСТВО В ШИКАҐО“.

Є це історія небуденної карієри чеського емігранта Чермака, що перейшов тверду школу життя і своїм талантом та енерґією добився становища сенатора і на кінці бурмистра Шикаґа. Карієра ця проминає між двома межовими подіями його життя: можнародній американській виставі у 1893. р. і другій міжнародній виставі у Шикаґо у 1933. р. Важко повірити, що фільму цю робили в останніх роках, уже після трагічної смерти Чермака, вбитого підчас відкриття шикаґської вистави — така вона перестаріла технічно і така нецікава.

На додаток до фільми показує свої штукарства факір з екзотичним прізвищем. Факір — небуденний: замісць показувати чудеса, ввесь час балакає; на те, щоб сховати яйце, потребує добрих 5 хвилин, а вату їсть так довго, якби лежав смертельно поранений. Із своїм фізіольоґічним хистом міг би він зайти далеко: по польськи говорить зовсім добре.

Нагорода за працю чи за осяги?

Українська „Відзнака Фізичної Справности“.

Живемо в часі великих змін, що зайшли в цілости як матеріяльного, так і духового життя. В основу їх лягла переміна індивідуалістичної свободи, лібералізму на примус, накинутий одиниці і загалові Примус той мотивують потребою оборони інтересів цілости — в імя добра нації чи держави.

Підпорядкування суспільної ініціятиви загальним інтересам, що настало в усіх модерних державах і в усіх ділянках багатогранного життя, обхопило й фізичну культуру. Бо безперечно фізична культура є одною із складових частин культури взагалі і як така мусить цікавити державу. Проте залишки минулого століття — колишнього індивідуалізму й еґоїзму — стрічаємо ще нині на кожному кроці, у великій мірі і в спорті.

Спорт у нинішніх часах дійшов до того, що за свою найвищу мету постановив собі у змаганях здобути: *якнайвищий осяг,* а навіть *матеріяльні користи.*

Чи такий спорт ми маємо пропаґувати серед нашої суспільности? Ні! Наш „Український Спортовий Союз“ поставив спорт на чисто ідеольоґічній основі.

Спорт, пропаґований нашим У. С. Союзом, не кладе собі за найвищу мету справи рекордів, чи матеріяльної користи. Він у спорті бачить важливий чинник національного виховання усіх верств нашої суспільности.

Нема сьогодні модерної нації без національного освідомлення народніх мас, як нема також держави без внутрішньої орґанізації всіх верств її населення в державно-творчій праці.

Одною з передових моторичних сил в орґанізації національного й державного орґанізму уважає наш У. С. Союз *фізичне виховання;* його головною підставою є спорт. Цей спорт кладе собі за завдання рухову справність, розвиваючи силу й зручність тіла та гарт духа, і тимсамим плекає здоровля нації, відпорність її на недуги й фізичні недомагання, а перш за все життєрадісність, життєздатність і здібність до ініціятиви, розмах та енерґію в солідарному прямуванні до реалізування найвищої мети нації. Очевидно, що такий спорт виключає фахове заробіткування і тимсамим виключає творення окремих професіональних дружин чи гуртів, як це бачимо на заході, що мають при допомозі осягів добути матеріяльну ціль.

Спорт у розумінні У. С. С. є і мусить бути аматорський і загальний; він не сміє відривати наших спортовців від їхніх громадянських, суспільних чи фахових занять. Цей спорт є загальний, він іде за масовість та обіймає всі слої і верстви народу, звертаючи увагу перш за все на нашу молодь.

Тому також встановлення нашим У. С. Союзом „Відзнаки Фізичної Справности“ має *наскрізь ідеольоґічне й виховне значіння* і є тільки засобом до плекання національної енерґії і солідарности для змагань за найвищу мету народу, а не метою самою для себе — тобто нагородою за доковані спортові рекорди. Українська „Відзнака Фізичної Справности“ — це нагорода тільки за працю для національного й фізичного виховання нації в її прямуванні до означеної мети.

Олег Микетей.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Концерт студентів Богословської Академії у Львові. Студенти Богословської Академії у Львові в числі 23 осіб під проводом диригента Володимира Жолкевича поставили собі за ціль віддати честь і славу пробудителеві Галицької Землі Маркіянові Шашкевичеві в той спосіб, що з піснею на устах, використовуючи вакаційний відпочинок, поїхали в край. Дня 9. VIII. в дорозі до Ярослава завитала та симпатична ґрупа і до Перемишля. На жаль, натрапила на вакаційний час, коли велика скількість інтеліґенції і молоді місто покинула і коли обставини так зложилися, що не можна було зробити відповідної реклями ані підготування. І хоч публики не було стільки, як це звичайно в Перемишлі буває, то все таки концерт відбувся з великим для співаків моральним, а навіть почасти матеріяльним успіхом. Висока культура співацька і товариська згаданої ґрупи зєднала собі велику симпатію у всіх громадян у Перемишлі. Тут варто зазначити, що управа Українського Інституту для дівчат і Бурси св. о Миколая дала більшості учасників хору приміщення у себе, а всі учасники хору дістали в Бурсі св. Миколая цілковите прохарчування. Стрінулися вони також з прихильним відношенням Дирекції Народнього Дому, яка на концерт дала салю безплатно. Концерт розпочався псальмом Веделя „На ріках вавилонських“, виконання якого відразу переконало публику, що хор має великі музичні вальори і здисциплінованість. Особливо солісти відзначалися мягкими й симпатичними голосами. Відспівано теж цілу низку пісень світських надзвичайно прецизно і з чуттям. Публика живо оплескувала кожну точку і змушувала хор до наддатків. Симпатично представився публиці молодий поет і автор вступного слова, як і декляматор, що з правдивим мистецтвом віддеклямував Купчинського „Оду до пісні“ і Дурбака „Пробудителеві Галицької Землі“. Не могла теж публика налюбуватися чистою і гарною грою скрипкового соля при супроводі фортепіяну і бурхливими оплесками змушувала виконавців до наддатків. Треба зауважити, що перемиська публики ставиться до всяких приїздних імпрез з великою резервою. Одначе хор богословів публику вповні вдоволив і концерт полишив по собі дуже миле й культурне враження. Члени повищого хору ввесь дохід з усіх концертів призначили на ціли Головної Управи „Р. Ш.“ у Львові.

Д-р М. Р.

—o—

СПОРТ.

ПРОЛОМ-БИСТРИЦЯ (Надвірна) 2:2 (0:0).

Ворота стріляли: Якібчук І. і Ліськевич Б. Змагання за мист. Б.-ка. Змагання ті виграв Пролом властиво 2:0, але дуже слабий судия п. Австер „сфабрикував“ карного та признав другого голя для Бистриці, якого взагалі не було і в той спосіб „здобув“ для Бистриці зовсім незаслужено один пункт. Гра сама досить цікава, з великою перевагою Пролому в II. половині. В Проломі добре, як звичайно, грав на воротах Андрішин І., уся поміч, у нападі Якібчук, Зубяк і Демянчук.

Пролом тепер за 4. місці в табелі з пунктами 12:6 і воротами 18:9.

Б. Л.

Нові книжки й журнали.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome 1935. Année XXVI. Nr. 7. Стор. 245—292.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 14. VIII. год 8. веч. премієра „Чоловік 300.000", ком Джонсона Юнга. Четвер, 15. VIII. год 8. веч. „Чоловік 300 000".

Цирк Станевських при вул. Педчиньскій:

Середа, 14. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч.

Четвер, 15. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Сокаль 14. VIII.
Броди 16. VIII.
Золочів 17. VIII.
Зборів 18. VIII.
Тернопіль 19. VIII.

Дохід іде на Рідну Школу.

Кіна.

АДРІЯ: Знеславлена" і „Світла Адрії".

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (І. Кепура).

АТЛЯНТИК: „Червона жінка".

ВАНДА: „Нині живемо" і ревія „Професор у кабареті".

ГРАЖИНА: „Чібі" (з Франціскою Ґаль).

КАСІНО: „Провокатор Азеф".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Ніч на Трансатлянтику", „Наш хліб насущний".

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство в Шикаго" та виступ факіра.

МІРАЖ: „Ракочі марш", „При зачинених дверях".

МУЗА: „Танечниці з Буенос Айрес", „Наші хлопці моряки".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Кімната ч. 309".

ПАН: „Вондер-Бар", „Білі люди".

РАЙ: „Фрайляйн Доктор".

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Мадам Батерфлай" і ревія „Парада гумору".

СТИЛЕВЕ: „Жовтий князь" (Рамон Новаро) й ревія.

УТІХА: „Буря" і ревія.

ХИМЕРА: Нечинне.

Закордонне радіо.

Середа, 14. серпня 1935.

Віденсь (506,8) 12.00, 13.10, 19.30, 23.15 Концерт, 14.00 Хор. **Прага** (470.2) 12.30 Сальон. музика, 16.30 Орх. **Париж** (1648) 12.15 Симф. музика, 20.00 Сп. ресітель Маріо Подести. **Білгород** (437,3) 13.15; 20.00 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 18.00 Співайно й грайно, 19.20 Комізм інструментів (пузон, форт., саксофон). **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Вес. музика, 17.50 Нар. вок. дует, 19.00 Два фортепіяни. **Кельн** (455,9) 16.00 Популярна музика. **Ляйпціг** (382)2) 18.50 Родина Штравсів, радіоорх., 20.45 Камер вечір. **Мінхен** (405,4) 16.10 Есп. суїта на скр. і форт. Альбеніца, 17.00 Вес. пополудне, 20.45 Цитра. **Будапешт** (550,5) 19.00 Нар. пісні, 20.30 Оп. орх. **Міляно** (221,1) 11.30 Тріо, 17.05 Квінтет, 20.40 „Едгар" муз песа Пучінія. **Рим** (420,8) 13.05 Попул музика, 19.45 Легка музика.

Четвер, 15. серпня 1935.

Віденсь (506,8) 10.25 Орг. музика, 11.10 Зальцбурський фестіваль, 13.00, 15.35 Популярна й камер. музика, 17.00 Музика з часів Франца Иосифа, 19.30 Довкола церкви св. Степана (сп., муз.), 22.25 Пісні й арії. **Брно** (325,4) 19.35 Гумор у романсі й нар. пісні, 21.30 Пісні Яначека. **Кошиці** (259.1) 17.55 Для Закарпаття. **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Аргентинські пісні. **Прага** (470,2) 16.00, 16.55 Танк. музика, 19.15 Військ. орх. **Париж** (1648) 12.15 Камер. музика, 20.45 „28 днів Клярети" оп. Рожера. **Білгород** (437,3) 16.00, 20.30 Нар. пісні й танки. **Берлін** (356.7) 16.30 Солісти, 20.10 Муз. мандрівка по чужих країнах, 21.00 Нар. і рибальські пісні. **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15 Нар. пісоньки, 17.45 Концерт. **Кельн** (455,9) 19.15 Скрипка та форт. **Мінхен** (405,4) 16.10 Романтичні пісні. **Будапешт** (550,5) 16.30 Циг. музика, 21.40 Концерт. **Міляно** (221,2) 17.05 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 17.05 Ам. пісні, 20.40 Вечір містерій.

Львівське радіо.

Середа, 14. серпня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт, 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Суч. німецька опера з гр. пл. 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Музика з гр. пл., 16.00 Пристань беззахисних (Нічліговi доми в Льондоні), 16.15 Солісти, 16.50 „Ті люди" (з повісти Ол. Богушовської), 17.00 Мала орх., 18.00 „Пані вертається з літнища" Мольнара, 18.15 Концерт хору, 18.30 „Неро" опов. для дітей, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 28.45 Сальон. музика з гр пл., 19.15 Реклям концерт, 19.30 Спів у супр. форт., 19.50 Хліб (Як село живить місто), 20.00 Рибальська гутірка, 20.10 На радієвій пляжі — легка муз. авд. в уч. орх. і солістів, 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньота суч. Польщі, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Світ сміється (закорд. гумор), 21.40 Сп. ресіталь, 22.00, 22.06 Спорт. вістки, 22.10 Мала орх., 13.05 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 15. серпня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.33 Рільн. газетка, 8.45, 8.48 Руханка, 9.02 Музика з гр пл.; у перерві ок. 9.15 Ран. денник, 9.50 Спорт.-тур. гутірка, 10.00 З ріжних країн — гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Подорожуймо: Похвала Гелю, 12.20 Муз. поранок; у перерві ок. 13.00 Авт. гутірка, 14.00 Легка музика і гр. пл., 15.00 Про заправу засівного збіжа, 15.10 Характеристичні твори з гр. пл., 15.22 День коня, 15.35 Пісні про війну на війні писані, 16.00 Для дітей: Чому миємо руки, 16.15 Концерт орх., 16.50 Великий заяць (нов.), 17.00 Музика з гр. пл., 18.00 Відч.: Людина та сили природи, 18.10 Хвилина поезії, 18.15 Хор, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Пісоньки в вик. Анди Кічман, 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Хвилина Берліоца в гр. пл., 19.50 Авт. гутірка. 20.00 Військ. сигнали, 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Симф. концерт (орх., Бреґи — тенор), 21.50 Театр Уяви: Як Собіський із ковадлихою танцював, 22.00, 22.01, 22.15 Спорт. вістки, 22.20 Мала орхестра.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас	Підволочиська		льоко Львів	
	від	до	від	до
Пшениця з 1935 р.	13·00	13·25	14.50	14·75
Овес із 1935 р.	8·50	9·00	105·0	11·00
Мука пш. I. A.	27·00	27·50		
Мука пш. I. Б.	25·50	28·00	30·00	30·50
Мука пш. I. Ц.	23·00	23·50	27·50	29·00
Мука пш. I. Д.	22·25	22·75	26·50	27·00
Мука пш. I. E.			25·50	26·00
Мука пш. II. A.	20·00	20·25		
Мука пш. II. Б.	19·50	20·00	25·00	25·59
Мука пш. II. Д.	18·50	19·00	24·25	24·75
Мука пш. II. E.	18·00	18·50	23·50	24·00
Мука пш. II. Ф.	16·50	17·00	22·50	23.00
Мука пш. II. Г.	16·00	16·50	19·50	20.00
Мука пш. III. A.	12·00	12·50	15·00	15·50
Мука пш. III. Б.	9·50	10·00	11·00	11·50
Мука пш. разова	18·00	18·50	20·00	20·50
Мука житня I. кат. до 55%	25·75	17·25	18·50	20·00
Мука житня II. к. ситк. до 65%	15·75	16·25	18·24	18·75
Мука житня II. кат. до 70%	12·00	12·50	11·50	12·00
Мука житня раз. до 95 %	8·75	9·25		
Мука житня посл. понад 70%	9·75	10·25		
Висівки житні	5·25	5·50	5·75	6·00
Висівки пшен. гр	5·75	6·00		
Висівки пшен. сер.			9·25	6·50
Висівки пш. міякі	6·00	7·25		

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·75—1·81, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·25, австр. шілінги 100·00—103, чеські корони 20·50—21·25, рум. леї 29·50—31·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Доляри 9·05—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60—4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Преміівки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 43·00—44·50.

Працюй Багатій Збирай

а ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Кракiв, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

20/5 3—3

МЕБЛІ

що до цін, якости й умов сплати

без конкуренції

продає

меблевий дім

„Доротеум"

Львів, Браєрівська 3.

тел. 285-92, 231-69. 24 6—20

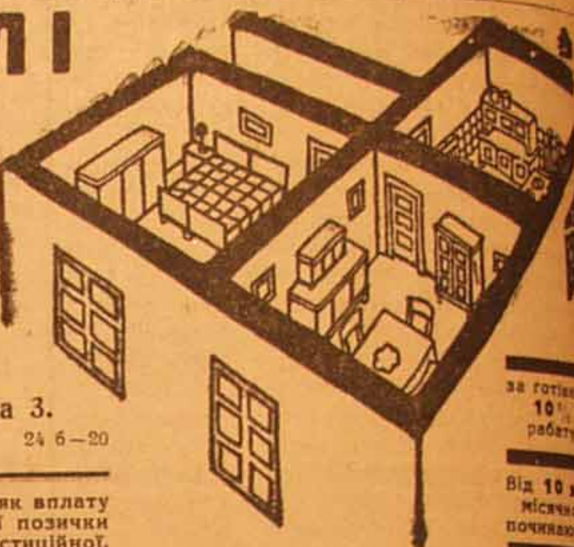

УВАГА! Приймаємо як вплату при купні облігації позички народової та інвенстиційної.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13-го серпня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опаковання	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакованниям	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л.	молока	0·14 „
1 л.	сметани	0·65 „
1 к.	яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 13 VIII. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу тля кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Евген Говикович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 123 6-90

Золоті та срібні вироби, перстенні, шлюбні обручки тощо, продає дешево славнозвісна католицька фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5. Полагоджує всякі направки. 82

Золото, срібло, годинники, бриліянти, Вл. Бушек, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1708 1—6

Студент медицини, що кінчить студії закордоном, високий, пристійний, ожениться з панночкою, що допоможе йому скінчити студії. Зголошення до Адм. „Діла" під „Медик". 146

Урядник державний шукає кімнати умебльованої, фронтової, сонишної. Зголошення до Адм. „Діла" під „Спокій". 144

ОГОЛОШЕННЯ.

Лікар-Дентист

ІРИНА АНТОНОВИЧ

відчинила власну ординацію

у Львові

при вул. Льва Сапіги 21 м. 5.

і приймає щодня від год. 9—1 і 6—1

132 3-3

ВПИСИ

на однорічний новочасний курс крою і шиття та домашнього господарства з правом видачі свідоцтв, право професійної освіти на три роки аж до випису. Також приймаю на тримісячний практичний курс крою і шиття та білизнярства — З провінції приймаю з цілим утриманням і з наукою 90 зол. — Інформації дає

Марія Пісарська

Львів, вул. Сташіца ч. 8, II. пов.

122 3-4

ДЕВОЦІОНАЛІЇ

найдешевше поручає — — **І. СТАДНИК**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА Ч. 25.

28 29-31

„Діло" і „Неділя" в Познані.

Читачам наших часописів у Познанщині подаємо до відома, що „Діло" і „Неділю" можна дістати у таких кіосках в Познані:

1) Брунон Подольскі, бюро щоденників, За Брамков 7.
2) Ріг Фоша і Снядецьких.
3) Міст Театральний.
4) Перацкого ч. 13.
5) Перацкого ч. 16.
6) 27. грудня ч. 7.
7) Вяздова, напроти замку.
8) Вул. Нова при Музею, ріг Марцінковського.
9) Вул. Нова в брамі готелю Базар

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . 250·—
„ „ 1/4 . . . . 130·—
„ „ 1/8 . . . . 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик

Видає Видавнича Спілка „Діло"

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.